

כי פליגי — אליבא דמאן דאמר במסכת מגילה שכתבי הקודש שנכתבו תרגום או בכל לשון לא ניתנו לקרות בהן⁽⁵⁾.

רב הונא אמר: אין מצילין — דהא לא ניתנו לקרות בהן.

רב חסדא אמר: מצילין — משום בזיון כתבי הקדש.

ומקשינן לרב הונא, דתנן במשנתנו:

כל כתבי הקדש מצילין אותן מפני הדליקה, בין שקורין בהן בין שאין קורין בהן, אף על פי שכתובין בכל לשון.

מאי לאו, כך הוא פירוש משנתנו: כל כתבי הקודש,

בין שקורין בהן — נביאים.

ובין שאין קורין בהן — כתובים.

אף על פי שכתובין בכל לשון — והחידוש שהוסיף התנא בלשון אף על פי — דלא

ניתנו לקרות בהן.

ובכל זאת קתני בתחילת המשנה — "מצילין אותן מן הדליקה".

ותיובתא דרב הונא, שאמר: אין מצילים את כתבי הקודש שנכתבו תרגום ובשאר הלשונות למאן דאמר לא ניתנו לקרות בהם.

אמר לך רב הונא: ותסברא, וכי סבור אתה שאכן כך יש לפרש את המשנה, ש"אף על פי שכתובין בכל לשון" מתייחס לעיל, לאמור בתחילת המשנה, שמצילין את כתבי הקודש מהדליקה, ואף על פי שלא ניתנו לקרות בהן מצילין אותן מהדליקה?

אימא, נראה מה שאומרת המשנה, לדברך, כהלכה בפני עצמה, בסיפא: טעונין גניזה.

בשלמא לדברי, פירוש המשנה הוא: אף על פי שכתובין בכל לשון ואין קורין בהן ולכן לא מצילים אותם — בכל זאת הם טעונים גניזה.

אלא לדברך, שתחילה חידשה המשנה

תרגום תורה שבכתב, שהוא רק העתקה ותרגום המלים לשפה אחרת, הקורא בו דינו כקורא בעל פה, ואסור לקרוא תורה שבכתב בעל פה גם בזמן הזה. ותרגום אונקלוס אינו העתקה ותרגום, אלא חיבור ותורה לעצמה, ודינו כתורה שבעל פה, ולכן מותר לכותבו בזמן הזה. והרי"ף שפסק כרב הונא, מדבר על תרגום מילולי של התורה שבכתב, וזה אסור לכתוב, ואין מצילין.

5. רש"י. ובאמת במסכת מגילה מצאנו רק שאסור לכתוב. אבל זה שאם כתב אסור לקרות בהן, לא מפורש שם. והתוספות פירשו בשם הרב פורת שאם כתב באיסור, כשקורא בו נחשב

כקורא בעל פה, ולכן אסור לקרות בהן, משום "דברים שבכתב אסור לאומרן בעל פה".

והקשו התוספות, שאם הספר כתוב תרגום וקורא את מה שכתוב לפניו, אין זה קורא בעל פה? ומבואר, שנחלקו הרב פורת והתוס' האם האיסור לקרוא בעל פה הוא משום שאינו קורא מתוך ספר שנכתב בקדושה וכדין, או משום שקורא בעל פה ולא מתוך כתב.

והשפת אמת הקשה, שנפסק בשו"ע [או"ח, מט] שקריאת שמע ושירת הים ופסוקים השגורים בפי הכל מותר לקרא בעל פה, ובפשטות מבואר, שהאיסור לקרא בעל פה הוא מחשש שיטעה ולא ידקדק, ואם כן, אם קורא